

ZKOUŠKA ZE SNK2 (ZS 2020-2021)

SEZNAM OTÁZEK

I. NOSNÉ KONSTRUKCE

- **ZÁKLADNÍ POŽADAVKY NA NOSNÉ KONSTRUKCE**
  - únosnost, tuhost, trvanlivost
- **MEZNÍ STAVY KONSTRUKCÍ**
  - =stavy, při jejichž překročení kce ztrácí schopnost plnit fční požadavky
    - únosnosti (zřícení, porušení únavou – ztráta stability) / použitelnosti (pohodlí uživatelů, provoz, vzhled)
- **FUNKCE SVISLÝCH A VODOROVNÝCH NOSNÝCH PRVKŮ**
  - svislé – přenášení zatížení do základů, podpora vodorovných prvků
  - vodorovné – roznášení zatížení na svislé prvky a do základů, umožňují využití kce
- **CELISTVOST – ROBUSTNOST NOSNÝCH PRVKŮ**
  - ochrana proti vnějším vlivům (proti porušení způsobem nepřiměřeným příčině) – svázání sloupů mezi sebou, sloupů a stěn, obvodové věnce, vnitřní vazby prvků
- **ROZDÍLY STĚNOVÝCH A RÁMOVÝCH KONSTRUKCÍ**
  - stěnová – levnější, pomalejší výstavba (není prefabrikovaná), méně odolná, silnější zdi, nelze změnit umístění stěn, do 3 podlaží
- **VÝHODY PŘÍHRADOVÝCH KONSTRUKCÍ**
  - pro větší rozpětí, lehkost, úspornost, tuhost
- **OBVYKLÝ POSTUP NAVRHOVÁNÍ NOSNÝCH KONSTRUKCÍ**
  - koncepční návrh – podrobný návrh – prováděcí dokumentace
  - iterační proces

II. STAVEBNÍ MECHANIKA

- **ORIENTAČNÍ ROZMĚRY NOSNÍKŮ A DESEK**
  - desky: PU – $h = l/25-l/20$ (min. 5cm); spojitě nebo vetknuté – $h = l/33-l/30$ (min. 5-6-7 cm dle s. v. 1-1,5); konzolové – $h = l/10$ (min. 5 cm)
  - desky ve 2 směrech: PU – $h = l/33$ (min. 10 cm); pružně vetknuté – $h = l/40$; úplně vetknuté – $h = 1,2 (l_1+l_2) / 105$
  - trámy PU a spojitě: normální – $h = l/15-l/12$; střešní – $h = l/17-l/14$; $b = (0,33-0,4)h$
  - trámy konzolové: normální – $h = l/5$, střešní – $h = l/10$
  - min. rozměry sloupů: vodorovně betonované – 200 mm; svisle prefabrikované – 140 mm

MOMENTY A POSOUVAJÍCÍ SÍLY U ZÁKLADNÍCH NOSNÍKŮ

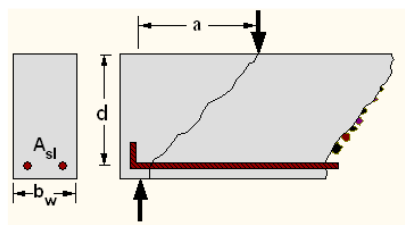
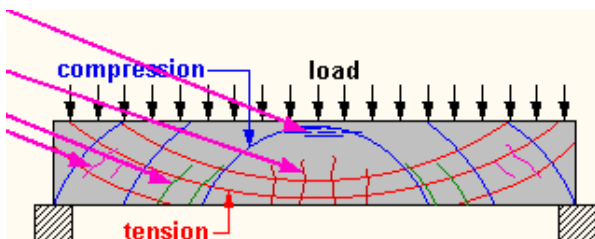
Momenty a průhyby základních nosníků

Nosník	Momenty	Průhyb
	$M_a = -ql^2/2$	$ql^4/8/EI$
	$M_c = ql^2/8$	$5ql^4/384/EI$
	$M_a = -ql^2/8$ $M_c = ql^2/16$	$ql^4/192/EI$
	$M_a = M_b = -pl^2/12$ $M_c = ql^2/24$	$ql^4/384/EI$

ZÁKLADNÍ POJMY STAVEBNÍ MECHANIKY

- napětí $\sigma = F/A$
- ohybový moment $M = F \cdot x$
- přetvoření $\varepsilon = e/l$ (změna délky/původní délka)
- smyk $V = w \cdot x$ (posouvající síla v řezu)
- vzpěr
- modul pružnosti $E = \sigma/\varepsilon$

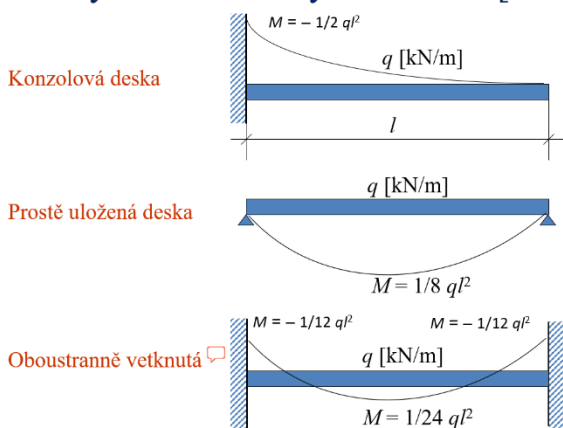
NAPĚTÍ V NOSNÍKU PŘI OHYBU A SMYKU

III. STROPNÍ DESKY

DESKY PŮSOBÍCÍ V JEDNOM A VE DVOU SMĚRECH, MOMENTY

Ohybové momenty u desek M [kNm]

- desky v 1 směru: $M = ql^2/8$
- desky ve 2 směrech (do poměru stran 1:2): $M = ql^2/16$

KRITÉRIA PRŮHYBŮ Z HLEDISKA MEZNÍCH STAVŮ POUŽITELNOSTI

- celkový průhyb při kvazistálém zatížení - $L/250$ (L = rozpětí)
- nadvýšení bednění - $L/250$
- průhyb pro zabudování nenosných prvků - $L/500$

PŘIBLIŽNÉ MOMENTY U SPOJITÉHO NOSNÍKU

- přibližné podporové momenty $M/(g_d+q_d) l^2 \approx 1/12$
- mezipodorové momenty v krajních polích $M/(g_d+q_d) l^2 \approx 1/10$
- mezipodorové momenty ve vnitřních polích $M/(g_d+q_d) l^2 \approx 1/12$
- DRUHY STROPNÍCH DESEK, VÝHODY/NEVÝHODY
  - dle uložení: prostě uložené, vetknuté, spojitě, konzolové
  - dle pnutí – v jednom nebo ve dvou (vyšší tuhost) směrech
    - hřibové, bezhřibové (hrozí protlačení), kazetové (estetické, náročné), žebrové (lehčí, dražší), prefabrikované

IV. SPOLEHLIVOST

- **DEFINICE SPOLEHLIVOSTI**
  - spolehlivost = schopnost (pravděpodobnost) kce plnit předpokládané fce během stanovené doby a za určitých podmínek (záleží na pravděpodobnosti poruchy)
- **MEZNÍ PRŮHYBY**
  - prostě uložený nosník: $1/8 ql^2$
  - vetknutý: $1/24 ql^2$
  - PU-vetknutý: $1/16 ql^2$
  - spojitý: $1/12 ql^2$
- **SOUVISLOST ÚNOSNOSTI A POUŽITELNOSTI**
  - únosnost = odolnost proti zřícení, ztrátě stability, porušení únavou
  - použitelnost = únosnost + provozuschopnost, pohodlí, vzhled
- **MEZNÍ STAVY ÚNOSNOSTI A POUŽITELNOSTI**
  - únosnosti: překlopení, ztráta stability, kolaps
  - použitelnosti: přetvoření, trhliny, nadměrné napětí v tlaku, kmitání
- **ŽIVOTNOST – TRVANLIVOST**
  - návrhové situace: trvalá, dočasná, mimořádná, seismická
  - vyměnitelné prvky – 5 let
  - dočasné kce – 25 let
  - budovy – 50 let
  - mosty, památníky – 100 let
- **POUŽITELNOST – ROZHODUJÍCÍ KRITÉRIA**
  - funkční způsobilost, pohodlí uživatelů, vzhled

V. ZATÍŽENÍ

- **KLASIFIKACE ZATÍŽENÍ**
  - stálé – zatížení z nosných a nepřemístitelných nenosných kcí a pevných zařízení; vodou a zeminou, nepřímá (sedání základů)
  - proměnné – zatížení z osob, pohyblivého vybavení, větru, sněhu
  - mimořádné – požár, otřes, výbuch

- **STÁLÁ A PROMĚNNÁ ZATÍŽENÍ**

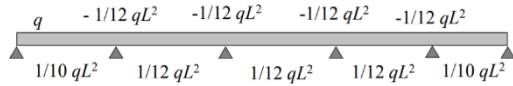
- **DÍLČÍ SOUČINITEL STÁLÝCH A PROMĚNNÝCH ZATÍŽENÍ**

Tabulka 2: Hodnoty dílčích součinitelů zatížení

Typ zatížení	Druh působení	γ_F
Stálá zatížení (γ_G)	Působí nepříznivě	1,35
	Působí příznivě	1,0
Proměnná zatížení (γ_Q)	Působí nepříznivě	1,5
	Působí příznivě	0

- **CHARAKTERISTICKÉ HODNOTY STÁLÝCH ZATÍŽENÍ**
  - pokud je proměnnost G malá → jen jedna hodnota G_k

- jiná než malá proměnnost $G \rightarrow$ horní hodnota $G_{k,sup}$ (pro nepříznivé) a dolní hodnota $G_{k,inf}$ (pro příznivé)
- REPREZENTATIVNÍ HODNOTY PROMĚNNÝCH ZATÍŽENÍ
  - kromě charakteristické (Q_k) – kombinační $\Psi_0 Q_k$, častá $\Psi_1 Q_k$ a kvazistálá $\Psi_2 Q_k$
- USPOŘÁDÁNÍ ZATÍŽENÍ U SPOJITÉHO NOSNÍKU
  - maximální ohybový moment uprostřed rozpětí – střídání max a min
  - maximální podporový moment v podpoře – 2 maximální vedle sebe, jinde střídání max a min mezi podporami

- USPOŘÁDÁNÍ ZATÍŽENÍ U RÁMU
  - výpočet mezipodporového momentu ve vyznačeném poli...šachovnicové, zjednodušené zatížení

VI. ŽELEZOBETON

• PODSTATA ŽELEZOBETONU

- beton – pevný v tlaku, ale ne v tahu + ocel – pevná v tahu → ŽB – pevný v tahu i tlaku

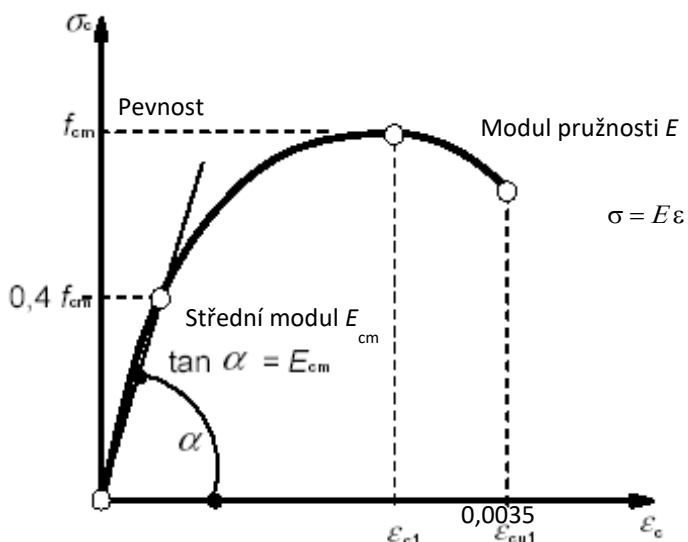
• CHARAKTERISTICKÁ PEVNOST BETONU

- **charakteristická pevnost betonu** v tlaku zjištěná na válcích ($f_{ck, cyl}$) o průměru 150 mm a výšce 300 mm ve stáří 28 dnů nebo **charakteristická pevnost** v tlaku zjištěná na krychlích ($f_{ck, cube}$) o hraně 150 mm ve stáří 28 dnů; $f_{ck} = 20$ MPa, $f_{ck, cube} = 25$ MPa → značení C20/25

• DOTVAROVÁNÍ BETONU

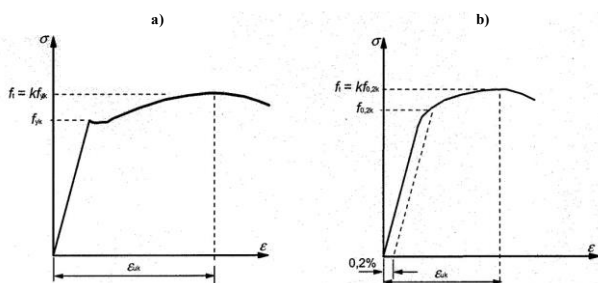
- deformace betonu způsobená velkým a dlouhodobým vnějším zatížením (vratná x nevratná – návrat po odtížení)

• PRACOVNÍ DIAGRAM ŽB NOSNÍKU

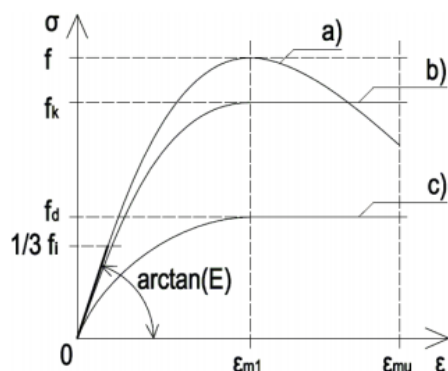
- poměrné stlačení ϵ_{cu} – po překročení 0,35 % → porušení prvku
- E závisí na druhu kameniva, pórovitosti, pevnosti f_b (třídě betonu)

• PRACOVNÍ DIAGRAM VÝZTUŽNÉ OCELI

- za tepla válcovaná – větší tažnost, za studena lisovaná – vyšší mez kluzu a pevnosti

• PRACOVNÍ DIAGRAM ZDIVA V TLAKU

- diagram a) obecný, b) idealizovaný, c) návrhový
- KRYCÍ VRSTVA BETONU
  - min. krycí vrstva musí zajistit soudržnost mezi betonem a výztuží, ochranu proti korozi výztuže, protipožární ochranu výztuže.
  - $c_{min} = \max(c_{min,b}; c_{min,dur} + \Delta c_{dur,\gamma} - \Delta c_{dur,st} - \Delta c_{dur,add}; 10 \text{ mm})$
    - kde $c_{min,b}$ průměr prutu,
    - $c_{min,dur}$ minimální krycí vrstva s vzhledem k prostředí,
    - $\Delta c_{dur,\gamma}$ přídatná hodnota z hlediska spolehlivosti,
    - $\Delta c_{dur,st}$ redukce při použití nerezové oceli,
    - $\Delta c_{dur,add}$ redukce při dodatečné ochraně (povlak výzt.)
  - nominální hodnota $c_{nom} = c_{min} + \Delta c_{dev}$ ($5 \text{ mm} < \Delta c_{dev} < 10 \text{ mm}$)
- CHARAKTERISTICKÁ PEVNOST ZDIVA
  - $f_k = K f_b^{0,7} f_m^{0,3}$ (K...0,45-0,55)
  - dolní 5% kvantil
- MODUL PRUŽNOSTI ZDIVA
  - $E = f_k K_E$
    - $K_E = 1000$ pro pálené, betonové, přírodní kámen...
    - $K_E = 700$ pro porobeton

VII. DÍLČÍ SOUČINITELE

- **PRINCIPY METODY DÍLČÍCH SOUČINITELŮ**
  - polopravděpodobnostní metoda, založená na posudku porovnání návrhové hodnoty maximálního účinku zatížení E_d a návrhové (minimální) odolnosti R_d konstrukce.
  - Podmínka spolehlivosti: $\gamma_F \cdot E_k \leq R_k / \gamma_M$
 γ_F ... dílčí součinitel vyjadřující rozptyl účinků zatížení
 γ_M ... dílčí součinitel vyjadřující rozptyl odolnosti konstrukce
- HISTORICKÉ METODY OVĚŘOVÁNÍ SPOLEHLIVOSTI
  - metoda dovolených namáhání, metoda stupně bezpečnosti – obě jen jednu proměnnou, nedokonalé – metoda dílčích součinitelů umožňuje zahrnout do proměnných vstupní data
- CHARAKTERISTICKÉ HODNOTY ZÁKLADNÍCH VELIČIN
  - zatížení F , materiálové vlastnosti f (pevnost), rozměry a
  - odolnost kce R , účinek zatížení E
    - podmínka spolehlivosti – rezerva Z : $Z = R - E$
- STÁLÁ A PROMĚNNÁ ZATÍŽENÍ
  - stálé – od nosných a nenosných kci a stálých prvků; součinitel stálého zatížení $\gamma_G = 1$ (příznivé); 1,35 (nepříznivé)
  - proměnné – od pohybu osob a přemístitelných předmětů a zařízení, sněhu, větru; součinitel proměnného zatížení $\gamma_Q = 0$ (příznivé); 1,5 (nepříznivé)
- DÍLČÍ SOUČINITELE ZATÍŽENÍ
  - $\gamma_G; \gamma_Q \dots \gamma_F$
  - $E_d = \gamma_F E_k$
- DÍLČÍ SOUČINITELE ODOLNOSTI
  - γ_M
  - $R_d = R_k / \gamma_M$

VIII. ZÁKLADNÍ PRVKY

- **DRUHY STROPNÍCH DESEK**

- o desky pnuté v 1 směru – prostě uložené (L až 8 m), uložené na nízkých nosnících (L až 12 m)
- o desky pnuté ve 2 směrech (L až 10 m) – žebrové, bezhřibové, hřibové, kazetové+ prefabrikované

• PŘEDBĚŽNÉ ROZMĚRY DESEK A NOSNÍKŮ

• VYMEZUJÍCÍ POMĚR ROZPĚTÍ A ÚČINNÉ VÝŠKY PRŮŘEZŮ

Nosná konstrukce	K	$\rho = 1,5 \%$	$\rho = 0,5 \%$
Prostě podepřený nosník, prostě podepřená deska (nosná v jednom a ve dvou směrech)	1,0	14	20
Krajní pole spojitého nosníku nebo desky nosné v jednom směru, krajní pole desky nosné ve dvou směrech, spojitě ve směru kratšího rozpětí	1,3	18	26
Vnitřní pole spojitého nosníku nebo desky nosné v jednom nebo ve dvou směrech	1,5	20	30
Deska lokálně podepřená	1,2	17	24
Konzola	0,4	6	8

Pro poměry l/d menší než vymezuující hodnoty v tabulce se ukazuje, že průhyby jsou menší než $l/250$ a výpočet přetvoření lze vynechat.

- OHYBOVÉ MOMENTY NA NOSNÍKU
  - o konzolový nosník: $M_a = -ql^2/2$
  - o prostě uložený nosník: $M_c = ql^2/8$
  - o vetknutý + PU: $M_a = -ql^2/8$, $M_c = ql^2/16$
  - o vetknutý: $M_a = M_b = -ql^2/12$, $M_c = ql^2/24$
- DESKY PŮSOBÍCÍ V 1 A 2 SMĚRECH
  - o momenty: $ql^2/8$, $ql^2/16$
  - o ve 2 směrech – vyšší ohyb. tuhost
- PŘEDBĚŽNÉ ROZMĚRY SLOUPŮ
  - o 140 mm – prefabrikovaný, vodorovně betonovaný sloup
  - o 200 mm – na stavbě svisle betonovaný sloup
  - o $A_c = N_{Ed}/0,8f_{cd}$
- KRITÉRIA PRO SVISLÝ PRŮHYB VODOROVNÝCH PRVKŮ
  - o max. obecný průhyb = $L/250$
  - o max. nadvýšení bednění = $L/250$
  - o max. průhyb po instalaci nenosných prvků (příčky aj.) = $L/500$

IX. ZÁKLADY

- TYPY ZÁKLADŮ
  - o patky, pasy, desky, piloty (vetknuté, opřené, plovoucí), kesony, studně
- HLOUBKY ZALOŽENÍ
  - o do nezámrzné hloubky (Mapa hloubek promrzání zákl. půdy) – 0,8-1,5 m
- FUNKCE ZÁKLADŮ
  - o přenesení zatížení do základové půdy (zeminy, skalního masivu)
- POUŽITÍ JEDNOTLIVÝCH TYPŮ ZÁKLADŮ
  - o patky: dobrá únosnost podloží
  - o pasy: blízkost patek nebo proměnlivá únosnost podloží
  - o desky: neúnosná základová půda
  - o piloty: neúnosná základová půda a příliš hluboko umístěné pevné podloží
- SEDÁNÍ ZÁKLADŮ + MEZNÍ DEFORMACE
  - o požadavky na sedání základů: celkové sedání omezené, relativní sedání co nejmenší
  - o deformace přesahující míru $1/250$ může způsobit nepohodlí obyvatel

X. ZDĚNÉ KONSTRUKCE

• SLOŽKY ZDIVA, TYPY KONSTRUKCÍ

- složky: zdící prvky EN 720, pevnost $f_b = \delta \times f_u$ (součinitel rozměru $\times$ průměrná pevnost); malta např. M10 – $f_m = 10$ MPa; cement:vápno:písek 1:1:5
- většinou svislé kce – sloupy, stěny; případně klenby, překlady
- charakteristická pevnost zdiva: $f_k = K \times f_b^{0,7} \times f_m^{0,3}$ (K...0,45-0,55)

• ODOLNOST OBDÉLNÍKOVÉHO PRŮŘEZU PATY A HLAVY PRVKU

- $N_{Rd} = b t f_d \Phi_{i,m}$
  - N_{Rd} je návrhová odolnost obdélníkového průřezu,
  - b šířka prvku,
  - t tloušťka stěny (bez omítky),
  - $\Phi_{i,m}$ redukční koeficient – $\Phi_i = 1 - 2e_i/t$
  - f_d návrhová pevnost zdiva (f_k / γ_M)

• ODOLNOST OBDÉLNÍKOVÉHO PRŮŘEZU UPROSTŘED PRVKU

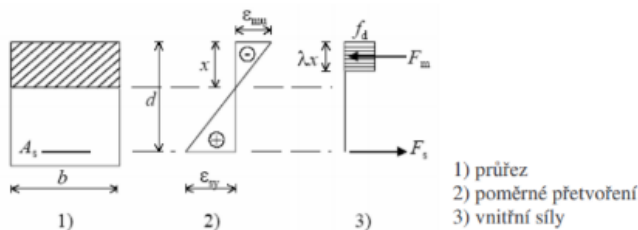
- $\Phi_m = A_1 \exp(-u^2/2) < 1$
  - celk. excentricita e_{mk} : $A_1 = 1 - 2e_{mk}/t$,

• CHARAKTERISTICKÁ PEVNOST ZDIVA

- $f_k = K \times f_b^{0,7} \times f_m^{0,3}$ (K...0,45-0,55)

• PŘEDPOKLÁDANÉ ROZDĚLENÍ NAPĚTÍ ZDĚNÉ STĚNY

Při určování návrhové hodnoty momentu odolnosti průřezu můžeme pro zjednodušení uvažovat obdélníkové rozdělení napětí po výšce λx ; λ viz EN 1992-1-1, x je vzdálenost neutrální osy od tlačného okraje průřezu (viz obr. 2.6).

Obr. 2.6: Rozdělení napětí a poměrných přetvoření